

Diálogos na néboa

Sabemos que a análise dunha obra de arte, por moi extensa ou intensa que esta sexa, xamais poderá esgotala, pois sempre existen partes dese todo que escapan ao coñecemento e á taxonomía do home. Aínda sabedores desta previa limitación, resulta sumamente interesante o acercamento á obra artística desde distintas perspectivas, pois sempre deitarán luz sobre esas zonas opacas que escapan á nosa comprensión. Por iso, encontramos en falta estudos que aborden a materia literaria combinando o rigor expositivo coa bondade dunha prosa que estexa á altura dos temas abordados, que compaxine a penetración analítica coa amenidade argumental do investigador. Comentar obras como *Diálogos na néboa: Álvaro Cunqueiro e Ramón Piñeiro na xénese da literatura galega de posguerra*, de Manuel Forcadela (premio de investigación Ramón Piñeiro), resulta, neste sentido, absolutamente gratificante.

De Piñeiro a Cunqueiro

ROMÁN RAÑA

ñeiro publicado na revista Grial, onde lle expón a Álvaro Cunqueiro a súa preocupación polo devir cultural de Europa e, ao mesmo tempo, preconiza as ideas que sustentan a súa posición política e cultural do momento. Fronte ao fascismo, que manipula a historia coa súa enxeñería opresora, Piñeiro opón o galeguismo, como suspensión da historia. Claramente in-

“MERLÍN” DE
CUNQUEIRO
VIRÍA SER A
PLASMACIÓN
LITERARIA DO
PENSAMENTO
PIÑEIRISTA

Para Forcadela, na biografía literaria de Cunqueiro poderían distinguirse cinco períodos que se corresponderían con cinco etapas históricas ben precisas: antes de 1936, un monolingüismo galeguista; entre 1936 e 1947 unha fase fascista, cando escribe na revista *Vértice*; desde 1947 a 1961 prodúcese unha íntima vinculación co grupo de Galaxia e a publicación de case toda a súa produción prosística en galego; a seguinte etapa iría desde 1961, en que acaba sendo director de FARO DE VIGO para, finalmente, chegar aos anos setenta coa súa consolidación como escritor en castelán.

Resulta relevante a análise que Forcadela efectúa sobre a concepción idealista, ahistórica, que Piñeiro defende na súa carta-artigo ao mindoniense. Herdeira da tradición romántica dun Risco e dun Otero Pedrayo, Piñeiro elabora a súa proposta cultural botando man do mito como suspensión da historia, como algo inmanente que perdura a través dos séculos e das xeracións dos homes. Deste modo, segundo o noso crítico, a obra *Merlín e familia* sería a plasmación literaria deste pensamento piñeirista, directamente emparentado coas posicións políticas de Risco (lembramos que o ourensán postulou, durante a ditadura de Primo de Rivera, que o galeguismo non debía ter unha actuación política, senón ser simplemente un movemento de carácter cultural cunha misión meramente didáctica; algo que coincidiría coa orientación de Piñeiro durante o franquismo, ao ser partidario da disolución do Partido Galeguista e dunha intervención exclusivamente cultural, apolítica, nos máis duros momentos da represión franquista).

O estudo crítico de Manuel Forcadela supón un notábel esforzo por situar a Cunqueiro no seu contexto histórico e ideolóxico. O resultado global sitúa este volume nun lugar destacadísimo dos novos enfoques que unha obra tan xenial, plural e esvaradiza como a do mindoniense demanda.

FORCADELA, Manuel,
Diálogos na néboa,
Cadernos Ramón Piñeiro
(VII), Santiago, 2006, 124
páxinas

A obra, que se adiviña mínima parte dun corpus moito máis extenso, comeza cun artigo-carta de Ramón Pi-

fluenciado por Henri Bergson, Piñeiro establece, de igual modo, a oposición entre a razón e a intuición, entre a materia e a memoria, entre o determinismo e a liberdade, optando sempre polo segundo termo destas antinomias.